

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **B. P.**, zastoupen Mgr. Martinem Urbáškem, advokátem, se sídlem Bráfova 50, Třebíč, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2012, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2012, č. j. 33 Ad 27/2012 - 39,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. V řízení o kasační stížnosti **je** žalovaná **povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 2600 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Martina Urbáška, advokáta, se sídlem Bráfova 50, Třebíč.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) brojí kasační stížností proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno její rozhodnutí o námitkách ze dne 16. 5. 2012, č. j. X1 a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

[2] Zrušeným rozhodnutím o námitkách byly zamítnuty námitky žalobce podané do rozhodnutí stěžovatelky ze dne 14. 3. 2012, č. j. X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

[3] Rozhodnutím ze dne 14. 3. 2012 stěžovatelka rozhodla podle čl. II bod 13 věty první zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „zákon č. 306/2008 Sb.“) a podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) tak, že se výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně vypláceného ve výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně snižuje od 6. 6. 2012 na výši invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně, který činí 5228 Kč měsíčně. Dále v odůvodnění tohoto rozhodnutí je uveden výpočet výše invalidního důchodu a poznámka, že rozhodnutím žalované ze dne 3. 6. 2011 byla na základě první lékařské kontrolní prohlídky konané po roce 2009 dne 19. 5. 2011 provedena změna invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně s tím, že výše invalidního důchodu se nemění.

[4] V rozhodnutí o námitkách napadeném žalobou stěžovatelka mimo jiné uvedla, že pokud se jedná o námitky žalobce ohledně změny stupně invalidity, konstatuje stěžovatelka, že o změně stupně invalidity bylo již pravomocně rozhodnuto rozhodnutím stěžovatelky ze dne 3. 6. 2011, č. j. X, které bylo žalobci doručeno dne 29. 6. 2011. Žalobce přitom nezpochybnil změnu stupně invalidity a proti uvedenému rozhodnutí nepodal námitky. Proto uvedené rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. 7. 2011. Snížení stupně invalidity tedy proto není předmětem tohoto řízení o námitkách, které směřovaly proti rozhodnutí stěžovatelky proti snížení výše výplaty invalidního důchodu. Nemůže být zpochybněn fakt, že u stěžovatele došlo pravomocně ke snížení stupně invalidity. Stěžovatelka také žalobce upozornila, že pokud žádá nové posouzení zdravotního stavu, může si podat žádost o zvýšení stupně invalidity na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

[5] Proti tomuto rozhodnutí o námitkách podal žalobce žalobu ke krajskému soudu, kde popsal svůj zdravotní stav a dovolával se přezkoumání zdravotního stavu, neboť nesouhlasil se snížením stupně invalidity tak, že by odpovídal I. stupni invalidity. Krajský soud nechal v rámci soudního řízení zpracovat posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, pracoviště Brno (dále jen „PK MPSV Brno“). Z posudku PK MPSV Brno ze dne 25. 10. 2012 vyplynulo, že stěžovatel je invalidní ve II. stupni invalidity, přičemž vznik invalidity stanovila PK MPSV Brno dnem 19. 5. 2011.

[6] Krajský soud konstatoval, že zdravotní stav žalobce nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí hodnocen správně, což jednoznačně prokázal posudek PK MPSV Brno. Krajský soud dále přihlédl k tomu, že zdravotní stav byl prokazatelný již i ke dni 19. 5. 2011, tedy ke dni, kdy byl na Okresní správě sociálního zabezpečení Třebíč posuzován zdravotní stav žalobce. Soud považoval postup stěžovatelky za formalistický: stěžovatelka neprovedla k námitkám žalobce podaným až proti rozhodnutí o snížení invalidního důchodu nové přezkoumání zdravotního stavu žalobce. Přitom podle názoru krajského soudu nelze oddělit výši invalidního důchodu od přezkoumání zdravotního stavu a stanovení stupně invalidity. Proto s ohledem na výsledek posouzení zdravotního stavu PK MPSV Brno krajský soud zrušil rozhodnutí žalované o námitkách napadené žalobou.

II. Kasační stížnost

[7] Proti tomuto rozsudku městského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností ze dne 14. 12. 2012.

[8] Stěžovatelka uvedla, že žalobce byl lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení Třebíč při kontrolní lékařské prohlídce 19. 5. 2011 shledán invalidním pro invaliditu prvního stupně. Vzhledem k tomu, že plný invalidní důchod byl žalobci přiznán před 1. 1. 2010 a při první kontrolní lékařské prohlídce konané po roce 2009, konkrétně dne 19. 5. 2011, byla zjištěna invalidita prvního stupně, která má za následek snížení výše invalidního důchodu, byla výše invalidního důchodu snížena až od třinácté splátky tohoto důchodu splatné po dni konání lékařské prohlídky, tj. od 6. 6. 2012 a nikoliv od první splátky po zjištění změny stupně invalidity.

[9] Stěžovatelka zdůraznila, že jelikož žalobce nezpochybnil změnu stupně invalidity, nabylo rozhodnutí o změně stupně invalidity právní moci dne 30. 7. 2011. Z tohoto důvodu nemohlo být snížení stupně invalidity předmětem řízení o námitkách, které směřují proti rozhodnutí stěžovatelky ze dne 14. 3. 2012, tedy proti snížení výměry invalidního důchodu.

[10] Stěžovatelka je toho názoru, že krajský soud v řízení o žalobě nepostupoval v souladu s ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když přezkoumával zdravotní stav žalobce, neboť o zdravotním stavu žalobce již bylo rozhodnuto dne 3. 6. 2011. Soud přezkoumal zákonnost již pravomocného rozhodnutí správního orgánu, které mohl žalobce napadnout samostatnou žalobou ve správním soudnictví.

[11] Závěrem stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu v Brně napadený kasační stížností zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 23. 1. 2013. Žalobce uvedl, že nezpochybňuje, že rozhodnutí stěžovatelky ze dne 3. 6. 2011 nenapadl oprávněným prostředkem (nikoliv však z důvodu, že by s ním souhlasil). Podle jeho názoru je správný názor krajského soudu, že by se jednalo o formalistický postup, pokud by byla oddělována výše invalidního důchodu od přezkoumání zdravotního stavu a stanovení stupně invalidity. Jak bylo zjištěno a prokázáno, původní pravomocné rozhodnutí z 3. 6. 2011 vycházelo též z nesprávně zjištěného skutkového stavu ohledně zdravotního stavu žalobce, neboť zdravotní stav žalobce odpovídal invaliditě II. stupně již ke dni 19. 5. 2011. Podle názoru žalobce měla stěžovatelka po zjištění závěrů posudkové komise sama konat a napravit v rámci přezkumného řízení svá pochybení, což neučinila.

[13] Žalobce závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky zamítl jako nedůvodnou.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Za stěžovatelku v řízení o kasační stížnosti jedná zaměstnanec s vysokoškolským právnickým

vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti nespécifikovala ve smyslu ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. důvody, ze kterých kasační stížnost podala. Podle názoru Nejvyššího správního soudu lze stěžovatelkou uváděné důvody podřadit pod důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť stěžovatelka napadá kasační stížností tzv. jinou vadu řízení před krajským soudem, jak bude osvětleno níže.

[16] Podle ust. čl. II bod 13 věta první zákona č. 306/2008 Sb. *„Byl-li plný invalidní důchod přiznán před 1. lednem 2010 a při první kontrolní lékařské prohlídce konané po roce 2009 je zjištěn takový stupeň invalidity, který má za následek snížení výše invalidního důchodu, sníží se výše invalidního důchodu až od třinácté splátky tohoto důchodu splatné po dni konání této prohlídky.“*

[17] Z uvedeného vyplývá, že zákon předpokládá, že po provedení lékařské prohlídky, při které byl shledán pokles pracovní schopnosti neodpovídající dále invalidnímu důchodu plnému (resp. invalidnímu důchodu III. stupně) bude ještě invalidní pojištěnec pobírat po určitou dobu (tzv. pozitivní karenční doba) invalidní důchod v předcházející výši a teprve po uplynutí této doby dojde ke snížení výše důchodu tak, jak to odpovídá zdravotnímu stavu pojištěnce zjištěnému při kontrolní prohlídce.

[18] Praxe stěžovatelky je přitom taková, že stěžovatelka vydá v těchto případech nejprve rozhodnutí o tom, že pojištěnci náleží invalidní důchod pro invaliditu nižšího stupně, přičemž zároveň stěžovatelka rozhodne ve výroku tohoto rozhodnutí tak, že podle ust. čl. II bod 13 věta první zákona č. 306/2008 Sb. zůstává výše tohoto invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně beze změny. Teprve po uplynutí pozitivní karenční doby vydá stěžovatelka rozhodnutí o stanovení nové (nižší) výše invalidního důchodu. Nejvyšší správní soud poznamenává, že taková formulace výroku rozhodnutí stěžovatelky může být pro příjemce invalidního důchodu matoucí, neboť nikoliv z takto formulovaného výroku rozhodnutí, ale teprve v závěru odůvodnění rozhodnutí se příjemce invalidního důchodu dovídá, že se výše invalidního důchodu sníží až od třinácté splátky důchodu splatné po dni konání prohlídky v souladu s ust. čl. II bod 13 věta první zákona č. 306/2008 Sb. Zároveň takto formulovaný výrok rozhodnutí stěžovatelky vyvolává u adresáta rozhodnutí mylný dojem, že ke snížení výše důchodu (nezávisle na zjištěné změně stupně invalidity příjemce invalidního důchodu) nedojde.

[19] Tak tomu bylo i v případě žalobce, kdy stěžovatelka rozhodnutím ze dne 3. 6. 2011, č. j. X rozhodla, že žalobci náleží od 6. 7. 2011 namísto invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně invalidní důchod pro invaliditu I. stupně a zároveň, že invalidní důchod I. stupně náleží stěžovateli ve výši invalidního důchodu III. stupně. V závěru odůvodnění tohoto rozhodnutí stěžovatelka citovala znění ust. Čl. II bod 13 věta první zákona č. 306/2008 Sb. a zároveň uvedla, že o snížení výše invalidního důchodu v důsledku uvedené změny stupně invalidity od třinácté splátky splatné po dni konání první kontrolní lékařské prohlídky konané po roce 2009 rozhodne stěžovatelka samostatným rozhodnutím.

[20] Popsaný způsob formulace výroku rozhodnutí stěžovatelky nepovažuje Nejvyšší správní soud za správný, neboť je pro adresáta rozhodnutí matoucí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nic nebrání stěžovateli, aby již v druhé části výroku rozhodnutí uvedla, že výše invalidního důchodu se snižuje od určitého data vyplývajícího z ust. Čl. II bod 13 věta první zákona č. 306/2008 Sb. Výši invalidního důchodu lze přitom stanovit již v momentě, kdy stěžovatelka rozhoduje o změně stupně invalidity, neboť výše invalidního důchodu vyplývá z ust. § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

[21] Žalobce proti tomuto rozhodnutí nepodal námitky a toto rozhodnutí tak nabylo právní moci dne 30. 7. 2011 v souladu s ust. § 88a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Žalobce podal námitky až proti rozhodnutí stěžovatelky ze dne 14. 3. 2012, č. j. X, kterým stěžovatelka rozhodla o snížení výše invalidního důchodu žalobce na výši odpovídající invaliditě I. stupně. Tyto námitky žalobce ze dne 30. 4. 2012 rovněž obsahovaly návrh žalobce směřující ke změně stupně invalidity. Na základě uvedených námitek žalobce směřujících k přezkoumání jeho zdravotního stavu však stěžovatelka nepřikročila k novému posouzení jeho zdravotního stavu, neboť vyšla z toho, že o změně stupně invalidity již bylo pravomocně rozhodnuto předchozím rozhodnutím, které žalobce námitkami nenapadl.

[22] Nejvyšší správní soud předesílá, že platí zásada, že nelze přezkoumávat ve správním řízení ve druhé instanci již pravomocná rozhodnutí správních orgánů. Na druhou stranu (jak již bylo uvedeno výše) v projednávané věci však stěžovatelka pochybila tím, že neprovedla k žalobcově žádosti posouzení zdravotního stavu, pouze formálně vyšla z toho, že o jeho stupni invalidity již bylo pravomocně rozhodnuto, a také tím, že již při vydání rozhodnutí o stupni invalidity nerozhodla o výši invalidního důchodu, který bude žalobci náležet po uplynutí pozitivní karenční doby. Za situace, kdy stěžovatelka při rozhodování o změně stupně invalidity nerozhodla zároveň o výši invalidního důchodu, který bude žalobci náležet po uplynutí pozitivní karenční doby, přičemž formulací výroku, že žalobci náleží invalidní důchod I. stupně ve výši invalidního důchodu III. stupně bez uvedení časového omezení mohla v žalobci vzbudit přesvědčení, že změna stupně invalidity nebude mít na výši jeho invalidního důchodu žádný vliv, je namístě s přihlédnutím ke všem okolnostem tohoto případu připustit přezkum rozhodnutí o změně stupně invalidity až v souvislosti s rozhodováním o výši invalidního důchodu. Potud se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že by v projednávané věci bylo přespříliš formalistické oddělovat rozhodnutí o výši invalidního důchodu od stupně invalidity příjemce invalidního důchodu.

[23] Ze shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud rozhodl podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. o zamítnutí kasační stížnosti stěžovatelky, neboť ji neshledal důvodnou.

[24] Nejvyšší správní soud dodává, že žalobce podáním ze dne 19. 4. 2013 navrhl Nejvyššímu správnímu soudu zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v krátké době po obdržení žalobcova návrhu na zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku, nerozhodoval již o tomto žalobcově návrhu.

IV. Náklady řízení

[25] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém řízení podle ust. § 110 odst. 3 s. ř. s.

[26] Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nesvědčí. Naopak žalobce byl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto má podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení vůči stěžovateli. Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, Mgr. Martinem Urbáškem. Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti sdělil žalobce soudu, že požaduje náhradu nákladů řízení za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis vyjádření ke kasační stížnosti) podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Zástupce stěžovatele přitom uvedl, že není plátce DPH. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tyto úkony odpovídají obsahu spisu.

[27] Nejvyšší správní soud vycházel při rozhodování o výši náhrady nákladů řízení z čl. II vyhlášky č. 486/2012 Sb., kterou se mění advokátní tarif. Podle tohoto přechodného ustanovení za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti této vyhlášky. K převzetí zastoupení zástupcem žalobce došlo 15. 1. 2013 (plná moc na č. l. 24 spisu), tedy až po účinnosti vyhlášky č. 486/2012 Sb. (tedy po 1. 1. 2013). Proto žalobci soud přiznal náhradu nákladů řízení ve výši podle advokátního tarifu ve znění po změně provedené vyhláškou č. 486/2012 Sb., podle kterého náleží odměna ve výši 1000 Kč za jeden úkon právní služby (srov. § 9 odst. 2 a § 7 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za provedené dva úkony právní služby tedy přiznal Nejvyšší správní soud žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2 600 Kč (tato částka nebyla zvýšena o DPH).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu